

Sygn. akt III AUa 199/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 października 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Barbara Hejwowska
Sędziowie:	SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska SA Małgorzata Rokicka - Radoniewicz (spr.)
Protokolant: protokolant sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 12 października 2016 r. w Lublinie

sprawy T. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji T. B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 8 grudnia 2015 r. sygn. akt VII U 177/15

I. zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzające go decyzje i ustala T. B. prawo do emerytury od dnia 1 grudnia 2014 roku;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. na rzecz T. B. kwotę 390 (trzysta dziewięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Barbara Hejwowska Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska

III AUa 199/16

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 22 grudnia 2014 roku odmówił T. B. prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.). W uzasadnieniu podano, że na dzień 1 stycznia

1999 roku wnioskodawca nie udowodnił co najmniej 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze oraz 25 lat ogólnego stażu pracy. Kolejną zaskarżoną decyzją z dnia 13 stycznia 2015 roku ponownie odmówiono prawa do emerytury z tych samych względów.

W uzasadnieniu zaskarżonych decyzji organ rentowy wskazał, że nie uznał za udowodnione jako okresu pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia w Zakładach (...) w L., ponieważ nie przedłożono świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. A ponadto ustalono, że wnioskodawca nie posiada wymaganych 25 lat pracy.

Od tych decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Lublinie wniósł T. B. wniósł o ustalenie, że przez ponad 15 lat wykonywał prace w warunkach szczególnych i przyznanie z tego tytułu prawa do emerytury w obniżonym wieku.

W związku z przedstawieniem przez wnioskodawcę nowych dokumentów organ rentowy wydał w dniu 10 lutego 2015 roku kolejną decyzję odmawiającą wnioskodawcy prawa do emerytury. Decyzją tą zmieniono jednak okres składkowy wnioskodawcy, i uwzględniono okres uzupełniający do wymaganych 25 lat jednak nie zaliczono nadal żadnego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 2016 roku oddalił odwołanie. Sąd Okręgowy ustalił, że T. B., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 5 stycznia 2015 roku wniosek o przyznanie prawa do emerytury w obniżonym wieku. Do wniosku dołączył dokumenty dotyczące zatrudnienia, pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, a także świadectwa pracy.

Ostatecznie po analizie złożonej dokumentacji organ rentowy ustalił, iż wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymuje się łącznym okresem składkowym wynoszącym 25 z okresem uzupełniającym z tytułu pracy na roli, organ rentowy nie uznał natomiast żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych za udowodniony.

Od dnia 27 maja 1976 roku do dnia 31 lipca 1991 roku wnioskodawca był zatrudniony w Zakładach (...) w L.. Z dniem 27 maja 1976 roku rozpoczął pracę na stanowisku montera maszyn liczących. Na tym stanowisku w odrębnym pomieszczeniu zajmował się remontem, konserwacją, czyszczeniem za pomocą acetonu i benzyny oraz naprawą maszyn liczących. Według twierdzeń skarżącego pracował na tym stanowisku niecały rok.

Następnie został przeniesiony na stanowisko montera układów elektronicznych na którym stojąc przy taśmie montażowej wykonywał różne prace tj. lutował płytki, przemywał głowice, kleił płytki, skręcał je. Po przejściu wszystkich stanowisk na taśmie montażowej został brygadzystą i wtedy nadzorował prace wszystkich montażystów. Po 12 latach przeniesiono go na stanowisko mistrza wówczas nadzorował pracę montażystów i dwóch brygadzystów na taśmie montażowej.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów oraz zeznań świadków S. B. i M. S., a także wnioskodawcy T. B. uznając, że są one spójne, wzajemnie się uzupełniają a tym samym zasługujące na przyznanie wiarygodności.

Sąd Okręgowy orzekł, że w oparciu o przepis art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wnioskodawca urodzony po dniu 31 grudnia 1948 roku mógłby uzyskać prawo do emerytury po osiągnięciu wieku przewidzianego w art.32 – czyli 60 roku życia, pod warunkiem osiągnięcia w dniu wejścia w życie ustawy okresu składkowego i nieskładkowego wynoszącego 25 lat oraz 15 letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych - rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Emerytura, taka przysługuje pod warunkiem nie przystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Poza sporem w niniejszej sprawie pozostaje, że wnioskodawca osiągnął wiek 60 lat i udowodnił wymagany 25 letni okres zatrudnienia, nie przystąpił również do otwartego funduszu emerytalnego i nie pozostaje w stosunku pracy.

Sumując powyższe, aby nabyć prawo do emerytury wnioskodawca musiał spełnić łącznie następujące przesłanki osiągnąć obniżony do 60 lat wiek emerytalny, nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego, lub przekazać zgromadzone tam środki na dochody budżetu państwa, na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnić, co najmniej 15-letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz staż pracy w wymiarze, co najmniej 25 lat. W toku postępowania sądowego Sąd ustalił, że wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu prace w warunkach szczególnych będąc zatrudnionym Zakładach (...) w L. na stanowiskach monterów układów elektronicznych wykonując prace przy lutowaniu przewodów i mistrza. Były to bowiem prace wymienione w cytowanym rozporządzeniu Rady Ministrów, w wykazie A, dziale XIV po. 24 „Kontrola międzyoperacyjna jakości produkcji i usług, dozór inżyniersko-techniczny i poz. 83 Dział III w hutnictwie „prace lutowanie płyt, blach i przewodów ołowianych oraz metali nieżelaznych”.

W ocenie Sądu za okresy wykonywania pracy w warunkach szczególnych warunkach nie można natomiast uznać okresu pracy na stanowisku elektronika maszyn liczących. Praca taka nie została bowiem wymieniona w cyt. Rozporządzeniu Rady Ministrów. Wnioskodawca nie udowodnił w toku postępowania w jakim okresie zajmował to stanowisko wskazał jedynie, że pracował na nim nie cały rok. Akta osobowe skarżącego nie są kompletne i nie wynika z nich w jakiej dacie został przeniesiony ze stanowiska elektronika maszyn liczących na stanowisko monterów układów elektronicznych. Świadkowie również nie pracowali z wnioskodawcą na tym stanowisku i pamiętali jedynie okres wspólnej pracy na taśmie montażowej. Tak więc przyjmując, że wnioskodawca pracował w Zakładach (...) w sumie 15 lat, 2 miesiące i 4 dni i zgodnie z jego twierdzeniem w tym około jeden rok na stanowisku elektronika maszyn liczących nie będzie się legitymował wymaganym 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach.

Bezspornym jest, co prawda, że skarżący nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, ukończył 60 lat, ma rozwiązany stosunek pracy i na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymował się, co najmniej 25-letnim stażem pracy. Jednakże w toku procesu nie wykazano, że T. B. nie przepracował 15 lat na stanowisku pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze nie spełnił zatem wymogów do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku.

Od tego wyroku apelację wniósł wnioskodawca T. B. zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucał:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego tj art.233 § 1 kpc poprzez swobodną ocenę dowodów i uznanie, że materiał dowodowy nie pozwala na ustalenie, że wykonywaną przez ubezpieczonego pracę na stanowisku elektronika maszyn liczących nie można uznać za okres pracy w warunkach szczególnych, podczas gdy ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace polegające na lutowaniu wymienione w dziale III poz.83 wykazu A rozporządzenia Rady Ministrów
2. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art.32 w związku z art.194 ust.1 i 2 i-ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez ich niezastosowanie, podczas gdy ubezpieczony legitymuje się co najmniej 15 letnim okresem pracy w szczególnych warunkach przypadającym przed dniem 1 stycznia 1999 roku oraz spełnia pozostałe warunki do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Wnosił o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z uzupełniającego przesłuchania wnioskodawcy oraz dowodu z zeznań świadków na okoliczność, że ubezpieczony pracując na stanowisku elektronika maszyn liczących wykonywał prace polegające na lutowaniu w pełnym wymiarze czasu pracy.

Ponadto wnioskodawca wniósł wniosek o uwzględnienie okresu zatrudnienia w (...)w L. na stanowisku elektromontera wykonującego prace polegające na usuwaniu awarii i konserwacji urządzeń elektrycznych na wszystkich wydziałach zakładu, w którym były wykonywane prace w warunkach szczególnych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna a jej uwzględnienie skutkuje zmianą zaskarżonego wyroku wraz z poprzedzającą go decyzją i przyznaniem prawa do emerytury.

Przede wszystkim należy zwrócić uwagę, że wnioskodawca w toku postępowania przed Sądem Okręgowym nie podnosił okoliczności pracy w warunkach szczególnych w (...) Zakładach (...) w L. Sąd Apelacyjny uznał, że istnieje konieczność uzupełnienia postępowania dowodowego poprzez ustalenie, czy praca w tych zakładach jest pracą w warunkach szczególnych a ponadto na okoliczność na czym polegała praca na stanowisku monterów maszyn liczących nieuznana przez Sąd Okręgowy za pracę w warunkach szczególnych.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego odnoszące się do zakwalifikowania pracy wnioskodawcy w Zakładach (...) w L. na stanowiskach monterów układów elektronicznych i mistrza. Były to bowiem prace wymienione w cytowanym rozporządzeniu Rady Ministrów, w wykazie A, dziale XIV po. 24 „Kontrola międzyoperacyjna jakości produkcji i usług, dozór inżyniersko-techniczny i poz. 83 Dział III w hutnictwie „prace lutowanie płyt, blach i przewodów ołowianych oraz metali nieżelaznych”. W tej sytuacji należy przyjąć, że wnioskodawca w okresie zatrudnienia w Zakładach (...) na tych stanowiskach wykonywał pracę w warunkach szczególnych, natomiast wątpliwości budziła jedynie okoliczność, czy taką pracą była również praca na stanowisku elektronika maszyn liczących. Sąd Apelacyjny po przeprowadzeniu dodatkowego postępowania i na podstawie dowodu z zeznań świadków B. M. i D. K. ustalił, że obowiązki wnioskodawcy na tym stanowisku były związane z bieżącym usuwaniem awarii tych maszyn. Oczywiście wykonywał on przy tym również i prace lutownicze, ale nie były one wykonywane przez pełny wymiar czasu pracy a w razie potrzeby usunięcia awarii. Awarie były różne i dotyczyły nie tylko podzespołów elektronicznych, ale też mechanicznych uszkodzeń i przy tych naprawach poza lutowaniem, należało wykonywać i inne czynności (zeznania świadka B. M. –protokół rozprawy apelacyjnej z dnia 27 lipca 2016 roku nagranie 23:33 – 28:00 CD, zeznania świadka D. K. protokół rozprawy z dnia 12 października 2016 roku nagranie 03:28-10:44 CD) W tej sytuacji, należy uznać za prawidłowe ustalenia Sądu Okręgowego, co do nieuznania tego stanowiska jako pracy w warunkach szczególnych wymienionej w wykazie A rozporządzenia Rady Ministrów. Wobec tego, że wnioskodawca w Zakładach (...) był zatrudniony w okresie od 27 maja 1976 roku do 31 lipca 1991 roku (wcześniejszy okres stażu od 16 lipca do 31 sierpnia 1973 roku nie jest istotny) istotne było ustalenie, kiedy rozpoczął pracę w warunkach szczególnych na stanowisku elektromontera. Akta osobowe nie wskazują na datę przeniesienia na inne stanowisko, dlatego też Sąd Apelacyjny oparł się na zeznaniach wnioskodawcy i świadków. Uprzednio wnioskodawca zeznawał, że przez okres krótszy niż rok wykonywał pracę jako elektronik maszyn liczących, obecnie sprecyzował swoje zeznania (protokół rozprawy z dnia 12 października 2016 roku), że w styczniu 1977 roku rozpoczął pracę przy produkcji magnetofonów jako elektromonter. Przyjmując jego zeznania jako wiarygodne (brak jest bowiem dowodów przeciwnych), można uznać, że od 1 lutego 1977 roku był zatrudniony jako elektromonter i wykonywał pracę w warunkach szczególnych. Oznacza to, że w Zakładach (...) w L. wykonywał pracę w warunkach szczególnych przez okres 14 lat i 6 miesięcy i jest to okres niewystarczający do nabycia prawa do emerytury.

W związku z wnioskiem zgłoszonym w postępowaniu apelacyjnym o uznanie okresu pracy w (...) Zakładach (...) w L. jako pracy w warunkach szczególnych Sąd Apelacyjny dopuścił dowód z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych wnioskodawcy z tego okresu zatrudnienia – umowy o pracę, angaży i świadectwa pracy oraz zeznań wnioskodawcy i świadków M. K. i H. K., którzy byli w tym samym czasie zatrudnieni w tych Zakładach. Z dowodów tych wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w dwóch okresach od 11 czerwca a do 31 sierpnia 1975 (2 miesiące, 20 dni) oraz od 17 października 1975 do 25 maja 1976 (7 miesięcy, 10 dni) przez okres łącznie 10 miesięcy. Pracował na stanowisku elektromontera przy bieżących naprawach maszyn i urządzeń służących do produkcji skór. Zakłady (...) pracowały w ruchu ciągłym i zajmowały się produkcją skór od obróbki surowca, poprzez garbowanie i malowanie aż do uzyskania gotowego produktu jakim była wyprawiona skóra. Były to bardzo duży zakład produkcyjny – pracowało w nim około 1800 osób. Na halach były maszyny do obróbki skór surowych, bębny do moczenia i garbowania, strugarki, wykańczarki i lakiernie. Na halach zatrudnieni pracownicy wykonywali prace przy garbowaniu i wykańczaniu skór wymienione w wykazie A dział VII poz.11 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Wnioskodawca natomiast zajmował się bieżącą konserwacją agregatów i urządzeń na oddziałach garbarni

będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie (Dział XIV poz.25 wykazu A). Sąd Apelacyjny uznał za wiarygodne te dowody, świadkowie i wnioskodawca byli zatrudnieni przy tych samych pracach i tym samym dziale utrzymania ruchu i wykonywali wszelkie bieżące naprawy urządzeń garbarskich. Dodatkowo potwierdza to dokumentacja z akt osobowych, dotycząca stanowiska zajmowanego przez wnioskodawcę.

Po doliczeniu okresu pracy w Zakładach (...) (10 miesięcy) do już udowodnionego okresu 14 lat i 6 miesięcy wnioskodawca legitymuje się okresem pracy w warunkach szczególnych łącznie 15 lat i 4 miesiące i tym samym spełnił wszystkie przesłanki do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym na podstawie art.184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. 2013/1440) Sąd Apelacyjny zmieniając wyrok i decyzję organu rentowego ustalił mu prawo do świadczenia od miesiąca zgłoszenia wniosku.

Z tych względów i na mocy powołanego powyżej przepisu oraz na podstawie art.386 § 1 KPC Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.

Orzeczenie o kosztach Sąd Apelacyjny oparł na przepisie art.98 KPC § 1 i § 3 oraz przepisach § 9 ust.2 i § 10 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800).